

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Економічний факультет

Кафедра теоретичної і прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БІРЖОВА ЕЛЕКТРОННА ТОРГІВЛЯ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Спеціальність Всі спеціальності

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ - 2021

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Біржова електронна торгівля
Викладач (-і)	Шеленко Діана Іванівна, д.е.н., проф. кафедри теоретичної і прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380990662326
Е-mail викладача	diana.shelenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	6 кредити ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktipe.pnu.edu.ua/графік-проведення-консультацій/ .
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Біржова електронна торгівля спрямована на вивчення діяльності Біржі та учасників біржових торгів, спрямована на укладання біржових угод відповідно до правил та чинного законодавства України.</p> <p>Вивчення дисципліни “Біржова електронна торгівля” передбачатиме вивчення особливостей проведення торгів, що публічно і гласно проводяться в торговельних залах Біржі чи в ПП БЕТС за участі членів біржі та/або брокерів по товарах, допущених до обігу на біржі.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Розвиток електронної біржової торгівлі Змістовий модуль 2. Проведення біржових торгів</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета дисципліни є обґрунтування необхідності використання електронних торгів у біржовій сфері для підвищення ефективності функціонування торгово-біржових відносин України.</p> <p>Цілі навчальної дисципліни Біржова електронна торгівля включає: узагальнення функцій сучасних бірж; аналіз особливостей організаційно-правового статусу товарних і фондових бірж в Україні; організацію регулярних торгів фінансовими та речовинними активами в установленому місці за встановленими правилами; розробку правил біржової торгівлі та забезпечення їх дотримання всіма учасниками торгів; гарантування виконання укладених угод; виявлення, фіксація та моніторинг поточних цін на біржові товари; виявлення проблем у розвитку біржової торгівлі та розробленні комплексу заходів щодо їх вирішення.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни біржова електронна торгівля студент повинен</p> <p>знати: правила подачі на Біржу заявки на продаж, купівлю, обмін біржового товару; умови участі у біржових торгах; особливості укладання біржових угоди від свого імені та за свій рахунок або від імені клієнтів і за їх рахунок; розуміти суть посередництва при укладанні біржових угод шляхом виконання доручень клієнтів і укладання біржових угод на кращих для клієнтів умовах);</p> <p>вміти:</p>	

<p>надавати консультації клієнтам з питань, пов'язаних з укладанням біржових угод, у тому числі з питань якості та властивостей біржового товару; одержувати від Біржі необхідну інформацію; залучати незалежного біржового експерта до товарної експертизи біржового товару по кількості та/або якості; вносити пропозиції щодо вдосконалення діяльності Біржі. Після вивчення початкової дисципліни студент повинен оволодіти такими комунікаціями: дотримуватись принципів рівноправності учасників біржових торгів, коректної поведінки, взаємоповаги по відношенню один до одного, збереження конфіденційності отриманої інформації; реєструвати, вести облік і зберігати документи, пов'язані з діяльністю на Біржі. Вивчаючи навчальну дисципліну студент набуває автономності та відповідальності, що проявляється у такому: здатність управління системними діями; здатність подавати результати виконаних самостійно або у складі колективу досліджень щодо аналізованих економічних явищ та процесів у формі презентації, наукового звіту, доповіді; здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.</p>			
4. Компетентності			
Інтегральна компетентність			
<p>ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>			
Загальні компетентності			
<p>ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. СК7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p>			
5. Програмні результати навчання			
<p>ПРН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно-спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. ПРН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p>			
6. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		28	
семінарські заняття		32	
самостійна робота		120	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Осінньо-зимовий	Всі спеціальності	2, 3, 4	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни						
Тема	кількість год.					
	Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
	лекції ї	семіна- рські заняття	самості йна робота	лекції ї	семіна- рські заняття	самості йна робота
Тема 1. Організаційно-економічні основи біржової торгівлі	2	2	10			14
Тема 2. Інтернет трейдинг як сучасна технологія біржової торгівлі	2	4	10	2	2	14
Тема 3. Роль і місце біржової торгівлі у формуванні аграрного ринку.	4	4	10			14
Тема 4. Розвиток сучасної біржової торгівлі в світі	2	4	10	2	2	14
Тема 5. Криптовалюти: ера і сфера фінансових інновацій	2	2	10	2	2	14
Тема 6. Forex тейдинг	4	4	12	2	2	14
Тема 7. Стратегія інвестування на біржі	4	4	14	2	2	14
Тема 8. сучасні тренди електронної біржової торгівлі: перспективи та вектори розвитку автоматизації	2	2	10			14
Тема 9. Технологія біржової торгівлі.	4	4	14	2	2	16
Тема 10. Економічний механізм біржової торгівлі.	2	2	10	2	2	14
Індивідуальне завдання			10			10
Усього годин	28	32	120	14	14	152

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	100 бальна – (50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен)					
	Поточне тестування та самостійна робота			Екзаменаці йна робота (екзамен)	Сума балів з навчальної дисципліни	
	Модуль 1		Модуль 2			
	Змістовий модуль 1 поточний контроль	Змістовий модуль 2 самостійна робота	Змістовий модуль 3 Індивідуальне завдання	Теми 1-10		
	Теми 1-10	Теми 1-10	Теми 1-10			
	30	10	10			
50			50	100		
<p>Знання, при формі семестрового підсумкового контролю-екзамену, оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:</p> <p>«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p>						

«добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Шкала оцінювання для екзамену		
університетська	національна	шкала ЄКТС
90 – 100	відмінно	A
80-89	добре	B
70-79		C
60-69	задовільно	D
50-59		E
26-49	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1-25	F

Система поточного оцінювання знань студентів на семінарських заняттях

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті за виступ та виконання письмового завдання студентом. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання практичних завдань.

Критерії поточного оцінювання:

«5» – в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

«4» – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

«3» – в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

«2» – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно

вирішив меншість тестових завдань.

Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати студенти під час практичних занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих).

Середній бал за поточний контроль переводиться у 30 бальну шкалу.

ДОДАТКОВІ БАЛИ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

Доповнення усного виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал – отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до виступаючих:

2 бали – отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал – отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Експрес-контроль:

2 бали – бали нараховуються студентам, які вільно володіють усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлюють свої думки.

1 бал – отримують студенти, які частково володіють матеріалом та можуть окреслити лише деякі проблеми теми.

Складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу (з темами):

Програмою курсу визначено перелік ключових термінів, що розкривають зміст кожної теми. Студентам пропонується скласти словник основних термінів з конкретної теми бали нараховуються студентам, які не лише склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, а й можуть вільно розтлумачити їх зміст.

1 бал – нараховуються студентам, які склали неповний перелік визначених термінів з конкретної теми і не можуть їх розтлумачити без конспекту.

Підготовка творчих завдань(есе, дайджест):

Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену робочою програмою. Головна мета есе – це самостійне викладення студентом на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання.

Дайджест – це добір уривків з різних джерел на певну тематику. У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки.

1 бал – бали отримують студенти, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об'єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки

1 бал – бал отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.

Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час практичних занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до

	<p>десятих).</p> <p>Середній бал за поточний контроль переводиться у 30 бальну шкалу.</p>
Система оцінювання знань самостійної роботи студентів	<p>Самостійна робота студентів передбачає виконання контрольних робіт. Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Підсумковий модульний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт.</p> <p>Передбачено виконання двох контрольних робіт, які проводиться зі змістових модулів. Кожна контрольна робота оцінюється максимум 5 балів (10 балів).</p> <p>1. Контрольна робота I.</p> <p>Підготовка контрольної роботи на тему “Допуск товару та (або) партії товару до біржових торгів”, оцінюється, як поточна оцінка 2, 3, 4, 5. Написання контрольної роботи після Теми 5.</p> <p>Контрольну роботи надсилати на пошту diana.shelenko@pnu.edu.ua, або здавати на семінарському занятті.</p> <p>Виконання теоретичного завдання потребує повної аналітичної і змістовної відповіді і оцінюється таким чином:</p> <p>5 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов’язкову, а й додаткову літературу.</p> <p>4 бали отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використали на достатньому рівні обов’язкову літературу.</p> <p>3 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки.</p> <p>2 бали отримують студенти, які частково розкрили або зовсім не розкрили питання або допустили неточності та помилки.</p> <p>2. Контрольна робота II.</p> <p>Контрольна робота після Теми 9.</p> <p>Усне опитування термінів відповідно до глосарію, який поданий у дистанційній формі навчання http://www.d-learn.pu.if.ua. Оцінюється, як поточна оцінка 2, 3, 4, 5.</p> <p>Критерії оцінювання:</p> <p>5 балів – в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усного виступу.</p> <p>4 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усного виступу, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов’язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.</p> <p>3 бали – у цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усного виступу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.</p> <p>2 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усної відповіді, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.</p>
Система оцінювання	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов’язкове виконання індивідуального завдання (ІЗ).</p>

<p>знань через проведення письмових індивідуальних робіт</p>	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання – індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) “Особливості розвитку біржового ринку Європи”.</p> <p>Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ) виконуються у вигляді презентації до 5 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця. Розподіл завдань здійснює викладач в межах групи або лекційного потоку (згідно порядкового номеру чи іншим способом (можна використати метод роботи в малих групах), координатор староста,</p> <p>Оформляють ІНДЗ у вигляді презентації Power Point (захист відбувається на останньому практичному занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту).</p> <p>Максимальна оцінка за ІНДЗ становить 10 балів.</p> <p>Контроль знань індивідуальної роботи проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Модульний контроль знань індивідуальної роботи студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або індивідуальних завдань.</p> <p>Критерії контролю знань індивідуальної роботи студентів (за виконання письмової контрольної роботи або індивідуального завдання):</p> <p>5 балів - в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання.</p> <p>4 бали - достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.</p> <p>3 бали - в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.</p> <p>2 бали - не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.</p> <p>1 бал - частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.</p> <p>0 балів - не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.</p> <p>Індивідуальне завдання виконується в окремому зошиті або друкується на окремих аркушах.</p>
<p>Умови допуску до</p>	<p>Студент повинен набрати не менше 50 балів у сумі за три змістові модулі: ЗМ 1. Поточний контроль (1-30 балів).</p>

підсумкового контролю	<p>ЗМ 2. Самостійна робота (1-10 балів). ЗМ 3. Індивідуальне науково-дослідне завдання (1-10 балів).</p> <p>Якщо студент набрав менше 50 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана факультету за заявою, погодженою з кафедрою теоретичної і прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p>
Підсумковий контроль	<p>Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на залік, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.</p> <p>Екзамен (максимум 50 балів) проводиться у комбінованій формі (письмова + усна компоненти).</p> <p>Структура екзаменаційного білета:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Письмова компонента (30 тестових питань у системі дистанційного навчання університету (d-learn.pu.if.ua) (максимум 30 балів). 2. Усна компонента включає одне теоретичне питання (максимум 10 балів) та одне творче завдання (максимум 10 балів). <p>В умовах карантину ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми ZOOM.</p> <p>Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни:</p> <p>один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.</p> <p>Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном 3, дозволяється повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).</p>
8. Політика навчальної дисципліни	
<p>Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на залік, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.</p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.</p> <p>Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019).</p>	
9. Рекомендована література	
<p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сайт української універсальної біржі. URL: https://www.uub.com.ua/korysna-informatsiya/elektronni-torgy/elektronna-torgova-birzhova-systema/ 2. Українська універсальна біржа - оператор системи електронних торгів арештованим майном. URL: https://uub.in.ua 	

3. Сайт Прозоро. URL: <https://sale.uub.com.ua>
4. Закон України “Про товарну біржу”. від 10 грудня 1991 року № 1956-XII. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>
5. Пепа Т. В., Пішеніна Т. І., Лавринович В. В. Біржова діяльність : Навч. посібник. - К.: Ліра-К, 2016. 540 с.
6. Підприємство, торгівля та біржова діяльність: підручник / за ред. д.е.н, проф. І.М.Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : Університетська книга, 2019. 572 с.
7. Правила біржової торгівлі на Товарній біржі «Українська енергетична біржа»(нова редакція). Київ. 2019. 23 с. URL: <https://www.ueex.com.ua/files/ueex-rules-of-exchange-trading-12022019.pdf>

Наукові публікації

8. Гудзь М. В. Українські реалії та перспективи формування та функціонування біржової та електронної торгівлі. *Ефективна економіка*. № 10, 2017. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6093>
9. Всеукраїнська газета "Біржовий вісник". URL: <https://www.uub.com.ua/presscenter/gazeta-birzhovuj-visnyk/>
10. Гавриш О.М., Федюнін С.А. Роль брокера під час здійснення торговельних операцій на біржі. *Інтелект XXI*. № 2. 2020. С. 50-54.
11. Талдикін О.В. Криптовалюта як фінансовий фактор нетократії. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2018. № 2. С. 29-35. URL: <http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2649/1/8.pdf>
12. Баулин А. Биткоин на Уолл-стрит: планируется запустить торги криптовалютой на NASDAQ. Forbes. URL: <http://www.forbes.ru/tehnologii/353605-bitkoin-na-uoll-strit-planiruetsyazapustit-torgi-kriptovalyutoy-na-nasdaq>
13. Meirav Arlosoroff. Exclusive Israel's Answer to Bitcoin: A Digital Shekel That Could Replace Cash. Haaretz. URL: <http://www.haaretz.com/israel-news/business/.premium-israel-sanswer-to-bitcoin-a-digital-shekel-that-could-replace-cash-1.5629500>
- 14 ¡LEA! “La criptolucra: El Petro”, el filoso artículo del economista José Toro Hardy que se volvió tendencia este #8Dic. Maduradas. URL: <https://maduradas.com/lea-la-criptolucra-el-petro-elfiloso-articulo-del-economista-jose-toro-hardy-que-se-convino-tendencia-este-8dic/>

Шеленко Д.І.
д.е.н., професор кафедри теоретичної і прикладної економіки